

Proč zrovna já?

Modlitba

Dobrý den, dnes budeme pokračovat v sérii na téma služba. Tím slovem služba se v křesťanštině často myslí nějaká práce, nějaká pomoc, kterou uděláme v rámci fungování církve – někdo třeba dnes zajistil slovíčko, někdo se stará o děti na besídce. Určitě to známe i z jiných oblastí – prostě někdo má nějakou službu, nějak slouží ostatním, něco udělá pro druhé anebo třeba jen pro Boha. A ten koncept máme určitě rádi – naše děti jsou teď na besídce, jsme velmi vděční za to, že se tam o ně někdo postará úměrně jejich věku, někdo se postaral, že tu fungují mikrofony, a my se tu můžeme soustředit na přemýšlení – třeba právě nad tématem služeb. A když nad tím tak přemýšlíme, tak nám určitě v nějakém okamžiku při uvažování nad nějakou službou, nebo dokonce ve chvíli, kdy nás někdo k něčemu osloví, vyvstane otázka – **A proč zrovna já?**

Na začátek poprosím o požehnání:

...

Úvod

Tak tedy „proč zrovna já“? Asi jsme to už slyšeli – je to častá reakce, když některé z našich dětí nechce něco udělat, a tak se zeptá „a proč zrovna já“? S podtextem – a proč to neudělá někdo jiný, třeba můj bratr nebo má sestra? Anebo přímo – a proč si to neuděláš sám? To je jedna rovina této otázky – vyjadřujeme tím to, že se nám do toho nechce a podivujeme se nad tím, že si snad někdo mohl myslet, že bychom se do něčeho takového pustili, a ještě snad dokonce dobrovolně. Prostě – nechceme to dělat.

Taková otázka může ale mít i zcela jinou motivaci. Někdo se může zeptat na otázku na nějakou práci – co? Tohle že byste mi svěřili? Tohle, čeho vůbec nejsem hoden? *Proč zrovna já*, když si to vůbec nezasloužím, když jsem tak nemožný a je tady spousta jiných lidí, kteří už jsou přece mnohem dále než já? To ne, to je nepřijatelná pocta, *proč zrovna já?*

Pojďme se na tyto dva pohledy skryté v této otázce podívat – nejdříve na pohled *nechce se mi* a pak na pohled *nejsem toho hoden*.

Nechce se mi

Nejdříve tedy nechce se mi. Podívejme se na následující podobenství:

Matouš 21,28 „Jeden člověk měl dva syny. Přistoupil k prvnímu a řekl: ‚Synu, jdi dnes pracovat na mou vinici.‘ 29 On odpověděl: ‚Nechci.‘ Ale potom toho litoval a šel. 30 Přistoupil k druhému a řekl totéž. On odpověděl: ‚Ano, pane,‘ ale nešel. 31 Který z těch dvou vykonal otcovu vůli?“ Řekli: „Ten první.“

Ježíš tu vypráví o dvou synech. Oběma synům říká – jdi dnes pracovat na mou vinici. Jinak řečeno – volá je do nějaké práce, do nějaké služby. A je v tom velmi konkrétní – běž pracovat na tom, co mi patří. Starej se o moje záležitosti, přeneseně o moje království.

Ten pokyn je jednoznačný – jdi tam a pracuj. Není tam žádné – kdyby se ti náhodou chtělo, nebo snažně tě prosím. Prostě jdi dnes – to znamená ne až se ti bude chtít, ale dnes. Jdi pracovat – nejen běž si užívat, běž tam, kde se budeš koukat na ostatní, jak pracují, ne běž tam, kde ti ostatní poslouží. Je tam – jdi pracovat. A pak tam čteme – na mou vinici. Ten otec říká – ta vinice je má. Ale tomu synovi by mělo docházet, že nejenže by měl poslechnout z úcty k otci, ale měl by si uvědomit, že je to vlastně něco, co dostane do dědictví. Tedy něco, co je vlastně v jeho zájmu udržovat, rozšiřovat, kultivovat.

Nicméně – ten syn, i když je nějakým způsobem vycpaný, zjistil během svého života, jaké se asi mají dodržovat konvence, tak má svobodnou vůli a může se rozhodnout, jestli poslechne nebo ne. Stejně jako my.

První syn odpověděl: Nechci. Byl to ten postoj – ať to udělá někdo jiný. Ale pak čteme, že toho litoval a šel. V jiném překladu, že si to rozmyslel. Mohli bychom to tu označit za jakési pokání. Pokání znamená změnu smýšlení, a také tam je slovo s takovým významem použité. Pokání je změna postoje, otočení ve smyslu – byli jsme proti něčemu a teď jsme se otočili a jsme pro. Pokání může mít různé podoby, ale v našem smyslu je to prostě uvědomění si, že jsme se někde nezachovali dobře a že se od takového chování chceme odvrátit. Někdy je to hlubší proměna, někdy si prostě uvědomíme, co bylo špatně a opustíme to. Můžeme to udělat, protože za to, co bylo špatně v Božích očích, tedy jinak řečeno, co byl hřích, zaplatil na kříži Ježíš Kristus. On vzal na sebe trest smrti, který si za své hříchy zasluhujeme. Po ukřižování vstal z mrtvých a tuto svou oběť nám nabízí. A protože za naše hříchy zaplatil a od hříchu nás osvobodil, na nás jen se od hříchu odvrátit.

Ale vraťme se ke dvěma synům. První syn řekl: Nechci, pak činil pokání, litoval toho a na tu vinici šel – šel ten den pracovat na otcovu vinici.

A takto se někdy chováme i my. Bůh nám dává nějaký jasný pokyn, třeba:

- Miluj svého bližního jako sebe samého.
- Zhřeší-li proti tobě sedmkrát za den a sedmkrát se k tobě obrátí se slovy: ‚Uznávám svou vinu, odpusť mi, odpustíš mi.‘

- Jděte a čiňte učedníky ze všech národů

A my říkáme: Nechci.

Anebo vnímáme od Boha povolání do nějaké služby – ve smyslu, že vidíme své obdarování, že nás to tam táhne a že i církve rozpoznává, že to pro nás dává smysl, nebo že nějak přímo slyšíme Boží hlas, jinak řečeno, že to není jen naše osobní přání. Nebo nám prostě někdo další z církve řekne, jestli bychom se k nějaké službě nepřipojili.

A my říkáme: Nechci. Nemám čas, nemám prostředky, neumím to, ať to udělá někdo jiný. Ať to udělá tamten bratr, tamta sestra. Anebo Pane Bože, proč si to vlastně neuděláš sám.

A já vím, že se tady pouštím na tenký led manipulace – Bůh po nás nechce, abychom dělali všechno, co si lidé kolem nás myslí, že by bylo dobré. Nechci, aby to vyznělo, že musíme přijmout vše, co nám kdo nabízí. Ale pokud vnímáme Boží povolání, v určitém vyvážení, jak o tom posledně mluvil František, a kromě naší lenosti či neochoty nám nic nebrání – pak možná to naše Nechci může být odmítnutí Boží vůle pro náš život a míjíme se s cílem, který pro nás Bůh připravil.

Naštěstí naše odmítnutí můžeme v těchto případech, kdy jde skutečně o Boží povolání, změnit. Prostě jako ten první syn to rozvážíme, litujeme našeho předchozího postoje, čili činíme pokání, a přestože jsme řekli Nechci, jdeme na vinici pracovat. Vinice tady je obraz práce v Božím království. To odmítnutí sice třeba nebylo hezké, ale věřím tomu, že i pozemský otec, jehož syn změnil smýšlení k dobrému, tak i Nebeský otec, který vidí obrácení hříšníka, se radují.

A teď ten druhý syn. Ten reaguje o poznání lépe – říká Ano, pane. To je taková hezká reakce vůči tátovi, že? Jenže ten efekt je tu nakonec přesně opačný. Po této odpovědi čteme – ale nešel. Možná to také ze své zkušenosti známe. Někde vidíme nějakou příležitost pomoci, a říkáme si – ano, jdu do toho. Nebo třeba dostaneme nějaké povzbuzení, ve sboru nebo na nějaké konferenci nebo akci, kde vnímáme, že bychom se měli osobně nějaké potřebě věnovat a říkáme sobě, lidem kolem i Bohu – to je ono, jdu do toho. A pak přijdeme domů, necháme se pohltit jinými, třeba i dobrými věcmi, a zapomeneme. Necháme si to vzít. Já to znám. Veškerá ano je k ničemu, pokud nakonec jako ten druhý syn na vinici nejdeme.

A pak je jasné, jak to podobenství končí – otcovu vůli vykonal ten první syn, ne ten druhý. Ten druhý bohužel spadá do následujících varování:

Lukáš 6,46 Proč mne oslovujete ‚Pane, Pane‘, a nečiníte, co říkám?

nebo

Matouš 7,21 Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích

A tohle varování je velmi tvrdé – do nebeského království vejde jen ten, kdo činí vůli Otce v nebesích. Ne ten, kdo říká Ano, Pane. Boha nezajímá předstíraná poslušnost, ale doopravdová poslušnost. A i když u té odložené poslušnosti, tedy při té první odpovědi *Nechci*, také vnímáme, že to není ono, že bychom raději viděli rovnou zvolání *Jdu*, tak přesto je to mnohem více než reálná neposlušnost.

Je to také zvláštní – Bůh se tak moc raduje z obráceného hříšníka, který byl proti, ale pak uznal, že to nebylo správné, lituje toho a reálně pak na Božím království pracuje. A naopak nenávidí ty, kdo se sice tváří nábožensky správně, mají i ta správná slova, ale reálně v Božím království ruku k práci nepřiloží, anebo jí se vši vehemencí přiloží tam, kde spíše škodí, prostě ty, kdo ignorují Boží pokyny a povolání. Kdo činí svou vůli a tak je Bible nazývá svévolníky.

Ono i celé toto podobenství je zarámováno tak, že domnělá duchovní elita sice má domnělé poznání a domněle správná slova, ale nakonec je do Božího království předcházejí ti, koho oni považovali za největší hříšníky – celníci a nevěstky.

Tak tedy pokud si klademe otázku *Proč zrovna já* na volání k nějakému skutku nebo k nějaké službě, dávejme si pozor na svůj motiv k této své otázce a modleme se, jestli činíme Boží vůli. Někdo skutečně máme věci odmítnout, protože tím, že někde řekneme ne, můžeme jinde říci ano. Někdy ale máme své odmítnutí přehodnotit.

Ještě se vrátím k jedné věci. Říkal jsem, že občas odmítnutím vyjadřujeme postoj – a co kdyby sis to Pane Bože udělal sám? Vždyť přece Bůh je všemocný. My bychom hned po obrácení mohli zmizet do nebe, Bůh by si tu sám zajišťoval evangelizaci a určitě by to takto také šlo, že? Já si myslím, že pak by se ale nemohla projevit láska a svoboda.

Mě vždy velmi překvapuje, kolik nám Bůh dává svobody. V tom příběhu o dvou synech jsme viděli, že ti synové se mohli rozhodnout sami a také za své rozhodnutí nesli důsledky. Otec je na vinici posílal, protože k nim měl důvěru, že tam odvedou kus práce. Asi bychom neposílali na svůj majetek jen tak pracovat bez dozoru malé nezkušené dítě a také bychom tam neposlali někoho, komu nedůvěřujeme. Ten otec jim vlastně prokazoval důvěru – kluci, běžte, protože já věřím, že to zvládnete. Asi bych si to i mohl udělat sám, nebo tam poslat jiné pracovníky, ale vy se při tom něco dalšího naučíte, tak běžte do toho, ať dnes zase v nějaké oblasti můžete povyrůst. Ať se dozvíte další věci o mé vinici, kterou stejně jednou zdědíte.

A takto jedná i Bůh s námi – čeká, jak se zachováme. Dává nám různá obdarování, abychom společně nějakou službu dobře zvládli, abychom se v tom doplňovali. Bůh totiž dobře ví, že pokud máme naplňovat náš cíl – růst do podoby Ježíše Krista – můžeme to dělat jen tak, že se někde zapojíme. A právě svoboda v tom se rozhodnout, jestli pro Boží království něco uděláme nebo ne, ukazuje na naši lásku k Bohu. Láska bez svobody volby nemůže být – když někoho k něčemu donutíme, aby jednal jako robot bez přemýšlení, pak určitě cítíme, že nemůže být řeč o lásce.

Bůh nás má jako svá stvoření rád a stojí o to, abychom jeho lásku svobodně opětovali. A stojí i o to, abychom se s ním učili – třeba i jen to, že ať už děláme cokoliv, má po nás zůstat pokoj, ne nepořádek a hádky.

Nejsem hoden

Zamýšleli jsme se nad otázkou *Proč zrovna já* z pohledu – nechce se mi. Říkali jsme si ale, že někdo se může ptát tu samou otázku z pohledu *nejsem hoden*. Nezasloužím si, abych něco takového udělal. Čteme to v Bibli vícekrát, například:

Jak Křtitel říká o přicházejícím Ježíši

Matouš 3,11 Ten, který přichází za mnou, je silnější než já; jemu nejsem hoden ani nést sandály

Přesto ho ale Ježíš přemluví, aby ho Jan pokřtil, jakkoliv to Janovi nedávalo smysl – aby obyčejný člověk křtil někoho, o kom Jan věděl, že obyčejný člověk není. V jiném příběhu setník prosí Ježíše o uzdravení svého sluhy. Ježíš na to setníkovi odpoví, že přijde a uzdraví ho. A setník je z toho opět trochu vedle, takto to nemyslel a odpovídá:

Matouš 8,8 Pane, nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu

Opět, uvědomuje si, že by to bylo něco, co mu je hloupé od Ježíše žádat, a tak prosí o uzdravení sluhy na dálku. Ježíš takovou víru ocení a také dle ní jedná.

Čteme to koneckonců i v příběhu o marnotratném synovi. Syn odejde od otce se svým dědictvím, které dostane ještě před otcovou smrtí. To dědictví promrhá a pak si uvědomí, že všechno pokazil, uznává svou vinu, a chce se vrátit k otci aspoň jako nádeník. A přesně to si plánuje, že také při setkání s otcem řekne:

Lukáš 15,18 Otče, zhřešil jsem proti nebi i před tebou. 19 Nejsem již hoden nazývat se tvým synem. Učiň mne jedním ze svých nádeníků.

A opět – ten postoj odráží smýšlení syna, který se zachoval vůči otci velmi špatně. Říká tu, že již není hoden nazývat se jeho synem a reálně to tak doopravdy je. Ten příběh nicméně pokračuje tak, že otec ho stejně za svého syna považuje a raduje se z jeho návratu.

Dalo by se najít více podobných zmínek, všechny mají společné to, že někdo se necítí něčeho hoden, a má v tom pravdu. Když stojíme před Ježíšem, před Bohem, tak nejsme hodni ničeho. V životě jsme udělali plno skutků, které byly proti Bohu i proti lidem a postoj *Nejsem hoden už ničeho* odráží realitu. Respektive odrážel by realitu, kdyby nebylo očištění od hříchu skrze oběť Ježíše Krista na kříži.

Bůh s námi jedná podobně jako otec v příběhu marnotratného syna – jakmile si uvědomujeme, že nejsme hodni, tak nás ve skutečnosti přijímá.

Mě se moc líbí příběh z Izajáše, kde čteme následující:

Izajáš 6,1 ... Uviděl jsem viděl Panovníka sedícího na trůnu vysokém a vyvýšeném a lem jeho roucha naplňoval chrám. 2Nad ním stáli serafové, každý měl po šesti křídlech: Dvěma si zakrývali tvář, dvěma si zakrývali nohy a dvěma létali, 3a jeden na druhého volal: Svátý, svátý, svátý je Hospodin zástupů; celá země je plná jeho slávy! 4A čepy prahu se otřásaly od hlasu toho, který volal, a dům byl plný kouře. 5I řekl jsem: Běda mi, jsem zničen, protože jsem člověk nečistých rtů a bydlím uprostřed lidu nečistých rtů, a mé oči viděly Krále, Hospodina zástupů! 6Vtom ke mně přilétl jeden z těch serafů a v ruce měl žhavý uhel, který vzal kleštěmi z oltáře. 7Dotkl se mých úst a řekl: Hle, tento uhel se dotkl tvých rtů; tvá vina je odvrácena a tvůj hřích je usmířen. 8Potom jsem uslyšel hlas Panovníka, jak říká: Koho pošlu a kdo nám půjde? Řekl jsem: Zde jsem, pošli mne!

Izajáš si uvědomuje, že je nečistý, jinak řečeno, že je poskvrněný hříchem, a že když v takovém stavu předstoupí před Boha, který je svátý, tedy naprosto oddělený od hříchu, tak zemře. Žádný člověk není sám od sebe čistý od hříchu a tedy žádný člověk nemůže jen tak předstoupit před Boha. Bůh ale dá řešení, jak Izajáše očistit a říká – tvá vina je odvrácena a tvůj hřích je usmířen. Bůh se pak ptá – koho pošlu a kdo půjde? To je zajímavá formulace otázky – koho mám poslat, ale nejen to – kdo doopravdy půjde? A Izajáš okamžitě říká – Pošli mne, jsem k dispozici. Najednou se nebojí Bohu takto přímo odpovědět, a dokonce odpovědět na nějaké poslání s tím, že to pro Boha udělá. Přestože se před chvílí strachoval, že zemře jen kvůli pohledu na Boha. Vidíme tu, že Bůh pro službu očišťuje a uschopňuje – stačí jen na Boží volání říci: Zde jsem, pošli mne.

Opět zopakujme něco podobného, jako dříve – pokud někdo dostal nějaké povolání ke službě – ať už třeba vnímá hlásek nebo puzení od Boha, nebo ho s tím oslovuje někdo další z církve, nebo prostě jen vidí nějakou nenaplněnou potřebu, která ho trápí a ke které se

nikdo jiný nemá – a přitom si říká, ale já tohoto nejsem hoden, protože ještě nejsem dost svatý a dost zralý, ať to zkusí znovu před Bohem přehodnotit.

Ono upřímně řečeno, pokud budeme s něčím čekat, až se budeme cítit dostatečně hodni a svatí, ve smyslu oddělení od hříchu, tak kdy to nastane? Za našeho života tady na zemi nikdy. Ono je to paradoxně spíše naopak – ve chvíli, kdy přijmeme něco, kde se pohybujeme na hraně svých možností, nad pocitem naší hodnosti či spíše nehodnosti, vede nás to mnohem více k modlitbám a k čistšímu životu. Řešením tedy není čekat, až budeme dokonalí, ale spíše se stávat dokonalejšími tím, že naplníme nějakou konkrétní potřebu.

Shrnutí a závěr

Závěrem musím říci, že osobně znám všechny pocity, o kterých jsme se dnes bavili a myslím, že na tom budeme všichni podobně. Občas řeknu Nechce se mi, ale pak to přehodnotím. Občas řeknu Ano Pane, ale pak mé nadšení uvadne a mrzí mne, že jsem si ho nechal vzít jinými věcmi. Občas řeknu – tohle asi ne, jsou přece kolem vhodnější křesťané anebo pokud nejsou, tak se nedá nic dělat, já nejsem hoden toho, abych na něco takového vůbec pomyslel. Občas řeknu – tohle bych dělat mohl, sice ne ideálně, ale když vidím, jak to skomírá, a nějak to zvládnou ze zkušeností jinde, tak třeba bych mohl trochu přispět.

Nebudu vás unavovat výčtem konkrétních služeb a mých reakcí. Přál bych si, aby to dnešní zamýšlení bylo ke prospěchu rozhodnutí nad službou nás všech. Chtěl bych nás vyzvat k modlitbám. Ne teď, ale doma nebo třeba na procházce. Máme únor vděčnosti, kdy se mimo jiné modlíme za to, co má pro nás Bůh nového i ve službě. Sérii o službě dnes nekončíme, a tak asi budou i další výzvy, ale přesto: vyhradme si během tohoto měsíce nějaký čas – někdo třeba půl dne, někdo třeba půl hodiny – kdy se zamyslíme jen nad naší službou Bohu. Třeba dnes odpoledne anebo pokud dnes nemáte čas, tak si to dnes aspoň dejte do kalendáře, do diáře. Já jsem si to do kalendáře dal, jako téma jednoho postního dne. Můžeme očekávat, že to třeba bude jen začátek a že k nám Bůh bude mluvit v této oblasti i nějakou dobu poté. Můžeme se Boha ptát: jsem tam, kde mě chceš být? Nemám do něčeho nového vstoupit? Vidím někde nějakou potřebu a svedl bych jí zaplnit já? Třeba ne dokonale, ale přece jen aspoň nějak – protože Bůh vyhlídí lidi ochotné, ne dokonalé. Ty ochotné pak uschopňuje a vede je dále, k růstu v nějaké konkrétní věci. Pro někoho může být výsledkem, že přijme nějakou novou službu. Pro někoho může být výsledkem, že získá ujištění, že je v té správné službě a že v ní bude pokračovat. Pro někoho může být výsledkem, že třeba některou ze svých služeb posílí a pustí se v ní i přes své váhání do nových věcí, nějak tu službu bude prohlubovat. A pro někoho může být výsledkem i to, že nějakou svou službu upozadí ve prospěch jiné. Musím říci, že jsem doopravdy vděčný za

každého, kdo se do nějaké služby zapojuje, ať už je to službě veřejně viditelná nebo neviditelná – jako třeba zapojení v modlitbách, ve finanční podpoře a podobě. A tak aspoň takto všem zapojeným děkuji – i když mnohem důležitější je, že to oceňuje Bůh.

Jen připomínám, že každý z nás je unikátní, že každý z nás má jedinečné obdarování, kterým doplňuje ostatní. Bůh stojí o to, abychom toto obdarování svobodně a v lásce použili pro ostatní a tím i ukázali vděčnost jemu. Ne proto, že by se bez toho neobešel, ale proto, že je to k našemu dobru, k dobru lidí kolem nás. Když různými způsoby včetně naší služby na Boha ukazujeme, je to nakonec nejlepší naplnění našeho života. Naplňuje se tak paradox Božího království – že být požehnáním pro druhé je nakonec největší požehnání pro nás.

Modlitba